

Во периодот кој настапува ќе бидеме сведоци, а и "жртви" на "разно-разни" кампањи, ветувања и трикови на луѓе кои по секоја цена ќе сакаат да дојдат или да останат на власт. Во Република Македонија, во недостаток на вистински коректив и санкции за сторените големи дела, моќното место обезбедува бенефиции, пари и добивка која со никаков труд, барем тука кај нас не може да се дополни. Токму ова е и основната премиса, да се дојде до моќно место. Токму и поради општата економска состојба, ниеден труд не може да донесе толку многу пари, освен "моќното место".

Но, како се доаѓа до него? Одговорот за ова се наоѓа во вештината на некои луѓе да ги користат надежите, вербата и грегариот мотив на "народната маса" и да ги убедат дека токму тие се оние кои можат да направат нешто за нив ("но, прво за себе") и дека токму кај нив се наоѓа решението, познавањето, знаењето и др.

Маневарот кој ова го постигнува се нарекува манипулација.

Манипулацијата е еден од успешните начини во комуникацијата каде што со најмали средства се постигнува максимален ефект. Оваа "дејност" или начин има само еден недостаток, не може долго да трае. Еден од начините за долготрајност на овој чин е креативноста, која овозможува манипулантот подолго да "преживува".

Од надвор гледано, манипулацијата всушност е комуникациска игра на моќ, со која се здобива некој со поповолна позиција и корист и која придонесува во ширењето на повеќекратни и повеќеслојни заблуди.

Последниве петнаесеттина години бевме сведоци на манипулативни активности, кои се одвиваа на наша територија, и тоа не само од нашите помоќни поединци, туку и од цели групи и меѓународни организации.

Основна состојка на секоја манипулација е лажењето. Исто така, манипулантот може да се "теши" во своето лажење со премолчување, со искажување полувистини и слично, кои на крај сепак спаѓаат во класификацијата на лажење.



Станислав ПЕТКОВСКИ

“

Eden odnos, ako ne napreduva za edna godi na, nema kapaci t et za napredok!

”

Така, манипулацијата или лажењето, најлесно и, за жал, со најголеми последици може да се пласира од моќното место. Вакви манипулации можеме да препознаваме низ нивната категоризација, која за потребите на текстот можат да бидат поделени на:

1. Манипулации на краткорочен рок
2. Манипулации на среднорочен рок
3. Манипулации на долгорочен рок

Манипулациите на краткорочен рок се употребуваат во секојдневието и се состојат од низа лесни маневри и искористување на пријателите, роднините и колегите за здобивање одредена корист на материјална или на статусна основа. Последиците се мали, но низ времето, доколку е ова долгорочна стратегија, на манипулантот му обезбедуваат место за подолгорочни манипулации.



МАНИПУЛАЦИЈАТА Е ЕДЕН ОД ПОУСПЕШНИТЕ НАЧИНИ ВО КОМУНИКАЦИЈАТА, КАДЕ ШТО СО НАЈМАЛИ СРЕДСТВА СЕ ПОСТИГНУВА МАКСИМАЛЕН ЕФЕКТ. ОВАА "ДЕЈНОСТ" ИМА САМО ЕДЕН НЕДОСТАТОК, НЕ МОЖЕ ДОЛГО ДА ТРАЕ. ЕДЕН ОД НАЧИНИТЕ ЗА НЕЈЗИНА ДОЛГОТРАЈНОСТ Е КРЕАТИВНОСТА, КОЈА ОВОЗМОЖУВА МАНИПУЛАНТОТ ПОДОЛГО ДА "ПРЕЖИВУВА". ПОСЛЕДНИВЕ ПЕТНАЕСЕТТИНА ГОДИНИ БЕВМЕ СВЕДОЦИ НА МАНИПУЛАТИВНИ АКТИВНОСТИ, КОИ СЕ ОДВИВАА НА НАША ТЕРИТОРИЈА, И ТОА НЕ САМО ОД НАШИТЕ ПОМОКНИ ПОЕДИНЦИ, ТУКУ И ОД ЦЕЛИ ГРУПИ И МЕЃУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ. ОСНОВНА СОСТОЈКА НА СЕКОЈА МАНИПУЛАЦИЈА Е ЛАЖЕЊЕТО. МАНИПУЛАНТОТ МОЖЕ ДА СЕ "ТЕШИ" ВО СВОЕТО ЛАЖЕЊЕ СО ПРЕМОЛЧУВАЊЕ, СО ИСКАЖУВАЊЕ ПОЛУВИСТИНИ И СЛИЧНО, КОИ НА КРАЈ СЕПАК СПАЃААТ ВО КЛАСИФИКАЦИЈАТА НА ЛАЖЕЊЕ.

тот се оградува со ограда, со кордон од полиција, телохранители, процедури и друго, и смета на тоа дека со текот на времето оној кој вреска по вистината ќе се замори, ќе нема кој да го слуша а најпосле и ќе нема кој нешто во врска со тоа и да преземе.

Сепак, најстрашни се долгорочните манипулации, за кои изманипулираните можат да дознаат тогаш кога веќе е доцна, или тогаш кога поправањето на штетата нема ништо добро да донесе. Сепак, за овој тип манипулации единствена казна е историјата и епитетот кој долгорочниот манипулант ќе го добие. За жал, ова понекогаш се случува и откако ќе го нема, а неговите генерации

МАНИПУЛАЦИЈАТА КАКО СЛОБОДЕН ИЗБОР

Можноста да биде конфрнтиран, или "антитезиран" се големи, бидејќи за вакков вид манипулација се потребни секојдневни контакти и присуство меѓу луѓето. Во овој случај одбраната оди од најпроста - беганье, па до посложени форми од типот "не си ме разбрал!"; "ама, тоа беше за тогаш!" или "нема шанси јас така да сум рекол!" сè до обид конфрнтирањето да се прикаже како најдобра намера на конфрнтирачот, со "извини, не знам што ми беше!", токму за да го успие и да поверува во продлабочено пријателство за да може подобро да биде изманипулиран.

Манипулацијата од среднорочен рок веќе е поопасна и не е видлива веднаш, а во одреден временски среднорочен термин таа е без особени последици за испраќачот. Оние кои се лажени тогаш немаат можност манипулантот да го конфрнтираат. За ваквата манипулација е потребно моќното место. Така, тогаш не е можно манипулантот да биде конфрнтиран, поради неколкуте типа одбрани, како што се:

- Редефинирање: кога ветеното се маргинализира, релативизира и се доведува до парадокс каде што на крај не е ниту битно што било ветоно.

- Рационализирање и интелектуализирање: каде што во серија се употребуваат некакви рационални причини, кои сами за себе добро стојат, но така поврзани и како одбрана од манипулацијата не се ниту вистинити ниту веродостојни, но за да се одговори на ова потребно е време, а за тоа време манипулантот или дополнително се заштитува или исчезнува.

НАЈСТРАШНИ СЕ ДОЛГОРОЧНИТЕ МАНИПУЛАЦИИ ЗА КОИ ИЗМАНИПУЛИРАНИТЕ МОЖАТ ДА ДОЗНААТ ТОГАШ КОГА ВЕЌЕ Е ДОЦНА, ИЛИ ТОГАШ КОГА ПОПРАВАЊЕТО НА ШТЕТАТА НЕМА НИШТО ДОБРО ДА ДОНЕСЕ. СЕПАК, ЗА ОВОЈ ТИП МАНИПУЛАЦИИ ЕДИНСТВЕНА КАЗНА Е ИСТОРИЈАТА И ЕПИТЕТОТ КОЈ ДОЛГОРОЧНИОТ МАНИПУЛАНТ ЌЕ ГО ДОБИЕ. ЗА ЖАЛ, ОВА ПОНЕКОГАШ СЕ СЛУЧУВА И ОТКАКО ЌЕ ГО НЕМА, А НЕГОВИТЕ ГЕНЕРАЦИИ ПОДОЦНА ЌЕ ГО "ТРПАТ" ЕФЕКТОТ НА СВОЈОТ ПРЕДОК.

- Обезвреднување на оној кој го соочува манипулантот со неговото лажење: кога поради дискредитација на излажаниот не се важни неговата побуна или вистина или, пак, сега и неговата вистина кај вака дискредитиран личи и како негов обид за манипулација.

- Префрлување на општи и на широки теми со многу податоци: каде поради понудените бројни податоци треба време за да се испита нивната веродостојност, но во тој момент го релативизираат конфрнтирачот и оставаат впечаток дека тој не разбрал добро, а дека манипулантот е на патот на вистината.

- Грубо дистанцирање: каде со помош на статусот, моќното место, манипулан-

подоцна ќе го "трпат" ефектот на својот предок.

Она што е најпривлечно за секој манипулант кога манипулира е тоа што за тоа не се потребни материјални средства, јако образование, но затоа е потребно искуство и... нормално, "народна маса" со нагласен "грегарен мотив".

Искуството се здобива уште од "мали нозе", најчесто по разно-разни организации, НВО и слично, каде што нема голема потреба од формално и големо познавање на одредени знаења, туку се бараат вештини во комуникацијата и висок степен на моќ за убедување. Особено е важен периодот на детството, каде што ситните манипулации, доколку останат неказнети, а при тоа манипулантот-приправник се здобил со одредена предност или корист, најверојатно тоа ќе го одреди животниот тек на "активистот". Општо е дека манипулантот знае од сè по нешто, но едно никогаш не знае доволно многу за да може да се посвети по тоа. Токму и широката лепеза на вакви познавања му нуди поголеми можности каде што всушност манипулацијата е вид на модус вивенди.

На крај, за волја на вистината, секоја манипулација не е штетна. Има и манипулации кои служат за раст и за развој на општеството, или индивидуата, тие се случуваат од хумани побуди и се мотивирани од висок етички принцип.

Во овој период нè чекаат интересни случки, интересни моменти... Дали и вие ќе можете во вашето опкружување да си го препознаете вашиот "краткорочен"; "среднорочен" или "долгорочен" манипулант?